

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA
**UŽIMTUMO IR SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES PRIEMONIŲ DALYVIŲ MAITINIMO
FIKSUOTOJO ĮKAINIO
NUSTATYMO PAGRINDIMAS**

2015-10-08

I. ĮVADAS

Užimtumo ir socialinės įtraukties priemonių dalyvių maitinimo fiksuoto įkainio (toliau – Dalyvių maitinimo FĮ) dydžio apskaičiavimo analizė (toliau – Analizė) atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 99 patvirtintomis Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėmis (toliau – Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklės) bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 patvirtintomis Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklėmis (toliau – Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklės).

Analizė atliekama, siekiant sumažinti administracinę naštą projektų vykdytojams, deklaruojantiems iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų bendrai finansuojamų projektų įgyvendinimo metu patiriamas dalyvių maitinimo išlaidas bei nustatyti užimtumo ir socialinės įtraukties priemonių Dalyvių maitinimo FĮ dydį. Taikant fiksuotąjį dydį, pareiškėjams bus lengviau planuoti išlaidas, o projektų vykdytojams – paprasčiau atsiskaityti už projekto lėšų panaudojimą

Nustatytus fiksuotus dydžius planuojama taikyti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamose užimtumo ir socialinės atskirties sričių 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 ir 8 prioritetų įgyvendinimo priemonėse.

Analizę atliko Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Europos socialinio fondo agentūra, nustatytus fiksuotuosius dydžius gali taikyti ir kitos institucijos, vykdančios iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų bendrai finansuojamus projektus, kuriuose yra numatomos dalyvių maitinimo išlaidos.

Analizėje vartojamos sąvokos:

Projektas – iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas, kaip jis apibrėžtas Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių (toliau – Taisyklės), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, 2.27 punkte.

Igyvendinančioji institucija – tarpinė institucija, atliekanti Taisyklėse 9 punkte nustatytas funkcijas.

Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas – 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimtas įstatymas, kuris nustato ribotos ir neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų, išteklių ir mokesčių fondų, ūkininkų ūkių, gyventojų, kurie verčiasi individualia veikla (nuolatinių Lietuvos gyventojų, kurie verčiasi individualia veikla, ir nenuolatinių Lietuvos gyventojų, veikiančių per nuolatinę bazę Lietuvos Respublikoje), užsienio juridinių asmenų filialų ir atstovybių, esančių Lietuvos Respublikoje, (ūkio subjektai) turto, nuosavo kapitalo, finansavimo sumų, įsipareigojimų buhalterinę apskaitą, jos organizavimą ir tvarkymą.

Darbo valandos – kasdieninė darbo laiko trukmė, kuri neviršija aštuonių valandų per dieną.

Darbo laikas – tai laikas, kurį darbuotojas privalo dirbti jam pavestą darbą, ir kiti jam prilyginti laikotarpiai.

Dienpinigiai – išmoka, skiriama darbuotojui arba tarnautojui, skirta padengti išlaidas, kylančias dėl jo išvykos, komandiruotės, tam tikrą laiką praleidžiant ne namuose ir ne darbo vietoje.

II. TEISĖS AKTŲ ANALIZĖ

Analizė atlikta vadovaujantis:

- Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėmis, kurių paskutinis pakeitimas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 134 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimo Nr. 99 „Dėl Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, kuris reglamentuoja komandiruočių kompensacijų (išskyrus kompensacijas, mokamas biudžetinių įstaigų valstybės tarnautojams ir darbuotojams) dydžius;

- Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklėmis, kurių paskutinis pakeitimas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. 347 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimo Nr. 526 „Dėl Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, kuris reglamentuoja tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose tvarką.

Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių 9 punkte nurodyta, kad iš pajamų negali būti atskaitomos dienpinių išlaidos, viršijančios sumą, kuri būtų apskaičiuota kiekvienai komandiruotės dienai taikant 15 procentų nustatytos bazinės socialinės išmokos¹ (toliau – BMA), galiojančios mokesstinio laikotarpio, kurį prasidėjo komandiruotė, pirmąją dieną, sumos.

¹ Bazinės socialinės išmokos dydis 38 Eur patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 924 „Dėl bazinės socialinės išmokos dydžio patvirtinimo“

Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių 17.1 punkte nurodyta, kad dienpinigiai sudaro 15 procentų patvirtinto BMA¹ dydžio, jeigu komandiruotė trunka ilgiau nei vieną darbo dieną, už įsakyme ar potvarkyje nurodytą komandiruotės laiką.

Remiantis Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių 17 punktu, kai darbuotojas siunčiamas į tarnybinę komandiruotę Lietuvos Respublikos teritorijoje, jam apmokamos šios komandiruotės išlaidos: dienpinigiai, gyvenamojo ploto nuomos išlaidos, transporto išlaidos, komandiruotės metu sunaudotų degalų įsigijimo išlaidos, ryšių išlaidos, registravimosi renginyje mokesčio ar bilietų į renginį pirkimo išlaidos, vietinės rinkliavos išlaidos. Remiantis Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių 8 punktu, apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, iš pajamų atskaitomomis komandiruočių sąnaudomis laikomos šios patirtos su vieneto darbuotojo, individualios įmonės savininko ar ūkinės bendrijos tikrojo nario komandiruote Lietuvos Respublikos teritorijoje susijusios išlaidos: dienpinigiai, gyvenamojo ploto nuomos išlaidos, transporto išlaidos, komandiruotės metu sunaudotų degalų įsigijimo išlaidos, ryšių išlaidos, registravimosi renginyje mokesčio ar bilietų į renginį pirkimo išlaidos.

Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamuose teisės aktuose komandiruotės metu nenumatytos atskiros išlaidos maitinimui, laikoma, kad dienpinigiai mokami asmenų maitinimosi išlaidoms padengti, todėl Dalyvių maitinimo FĮ dydis Projektuose bus taikomas toks, koks nustatytas nagrinėjamuose teisės aktuose, t.y. 5,7 eurai už dieną arba 0,71 euras už valandą asmeniui. Dalyvių maitinimo FĮ asmeniui už dieną apskaičiuojamas 15 procentų padauginus iš BMA dydžio, o asmeniui už vieną valandą apskaičiuojamas fiksuotą dienos dydį padalinus iš 8 darbo valandų. Nustatyti fiksuotieji dydžiai gali būti taikomi ir kituose Projektuose, kuriuose yra numatomos maitinimo išlaidos.

Nagrinėjami teisės aktai naudojami tik fiksuotam dydžiui pagrįsti, kitos sąlygos, susijusios su dienpinigių apskaitymu, nebus taikomos. Dokumentai, susiję su maitinimo išlaidomis, turi būti apskaitomi taip, kaip numatyta Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme ir kituose susijusiuose teisės aktuose.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 3 str. darbuotojams išmokami dienpinigiai nėra pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) objektas, todėl į nustatytą dydį yra įskaičiuojamos visos tinkamos finansuoti išlaidos, įskaitant PVM. Tačiau dalyvių maitinimo išlaidas gali patirti pats projekto vykdytojas ar partneris, t.y. fiziniai asmenys (projekto dalyviai) yra maitinami, tačiau už maitinimo paslaugą sumoka projekto vykdytojas ar partneris (toliau kartu – projekto vykdytojas). Jeigu projekto vykdytojas vykdo PVM apmokestinamą veiklą, jis turi galimybę už maitinimo paslaugas sumokėtą PVM įtraukti į PVM atskaitą, todėl žemiau III teisės akto analizės dalyje yra nustatomi tiek fiksuotieji dydžiai įskaičiavus PVM, tiek fiksuotieji dydžiai be PVM.

III. TEISĖS AKTU NUSTATYTI FIKSUOTIEJI DYDŽIAI

Analizės metu yra nustatomi šie Dalyvių maitinimo fiksuotieji įkainiai asmeniui, kurie bus taikomi finansuoti užimtumo ir socialinės įtraukties priemonių dalyvių maitinimo išlaidoms:

Dalyvių maitinimo FĮ (su PVM) - 5,7 eurai už dieną arba 0,71 euras už valandą asmeniui;

Dalyvių maitinimo FĮ (be PVM) – 4,71 euras už dieną arba 0,58 eurai už valandą asmeniui.²

Projektų vykdytojams, kurie turi galimybę PVM įtraukti į atskaitą (pavyzdžiui, kai už apgyvendinimo paslaugas moka ne fizinis, o juridinis asmuo) taikomi nustatyti fiksuotųjų įkainių dydžiai be PVM, o projektų vykdytojams, kurie neturi galimybės PVM įtraukti į atskaitą, taikomi fiksuotųjų įkainių dydžiai su PVM. Jeigu apmokamos trečiųjų šalių projekto dalyvių maitinimo išlaidos, kai kompensacija maitinimui išmokama fiziniam asmeniui, taikomas fiksuotasis įkainis su PVM.

IV. TEISĖS AKTU NUSTATYTŲ FIKSUOTŲJŲ DYDŽIŲ TAIKYMAS

Projekto išlaidoms, kurios apmokamos taikant šioje teisės akto analizėje nustatytus fiksuotųjų įkainių dydžius, pagrįsti projekto vykdytojas su mokėjimo prašymu turi pateikti su įgyvendinančiąja institucija suderintą suvestinę pažymą.

Nustatyti fiksuotųjų įkainių dydžiai yra maksimalūs. Pareiškėjas, teikdamas paraišką dėl projekto finansavimo, gali nusimatyti mažesnius įkainius.

Užimtumo ir socialinės įtraukties priemonių dalyvių maitinimo fiksuotųjų dydžių analizė turėtų būti atnaujinama kiekvieną kartą, kai keičiasi Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų ir Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklės bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamas bazinės socialinės išmokos dydis. Projektų vykdytojai pasikeitusius dydžius turi taikyti nuo atitinkamo teisės akto pakeitimo įsigaliojimo dienos.

² Iš nustatyto fiksuotojo įkainio išskaičiuojamas 21 proc. (5,7Eur/1,21=4.71 Eur), kadangi maitinimo paslaugoms taikomas standartinis 21 proc. PVM tarifas.